

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב"דף היום" בשו"ת ומ"מ

דף צו.

1. **אין בהן בנו"ט וכו' אין טעונית מריקה ושטיפה**, ונראה מכאן דהכל תלוי בבליעה, ולא כמו שהסתפק רמב"ח לעיל צה: אי בישול לבד אוסר?

ע"ב

1. **וניתי עשה ולידחי את לית**, וקשה וכי יש מצוה באכילת קדשים פסולים?
2. **מהו העשה דידחה בקרבן פסח**, פרש"י דזה עשה דאכילת פסחים, והקשו למה לא פירש עשה דאכילת קדשים שנמצא בכל האכילה ולא רק בכזית ראשון עשה דאכילת הפסח?

התשובות

1. **כן הקשו האחרונים, ובטהרת הקודש ואבן האול תירצו** על פי דברי הרמב"ם שכל הספק שם הוא רק בכלי חרס ולענין שבירה, **ובמקדש דוד לא ד' תירץ** דכאן מדובר שהחתיכה ג"כ התבטלה ולא רק הטעם עיי"ש.

ע"ב

1. **כן הקשה הישועות יעקב** או"ח תמב' ד', **ותי' דכל האיסור מצד הבלוע אבל הוא עצמו הוי היתר**, וכתב כן רק לפי הסוגיא בחולין שהנושא טעם כעיקר ולא היתר מצטרף לאיסור, **ובנפש חיה תי' דהעשה יגרום שההיתר לא יצטרף לאיסור, ובקובץ שיעורים פסחים קעח' תי' דנעשים איסור ולא פסול, ודומה לזה כתב כאן בנתיבות הקודש, וע"ע טורי אבן ר"ה כח: שהוכיח מכאן שאין צריך היתר ואיסור בדבר אחד**, ועי' **מרחשת מנח"ח ריש מנחה סק"ח, ועי"ש ערוך לנר בר"ה ועונג יו"ט יו"ד פח'.**
2. **תירץ רבי מנחם זעמבא** דיתכן דכשחל דין פסח על הקרבן פקע ממנו דין קדשים קלים ונשאר רק דין קרבן פסח, **ועוד תי' דעשה דשבירת העצם שאותו אנו רוצים לדחות הוא לפני הדיבור וצריך עשה אלים דלפני הדיבור כאכילת הפסח שידחנו.**

הערות, הארות, ומראי מקומות

השפוד והאסכלא מגעילן בחמין, עי' תוס' ועי"ש בגמ' ע"ז כמה תי' למה אינם טעונין ליבון, והעיקר דכיון שבלעו היתר אין טעונין ליבון, אלא שנחלקו רבא ורב אשי מתי משתמש בהם אי בעודן היתר או אחר שנאסרו, ועי"ש רמב"ן רשב"א וריטב"א מה שהקשו לדעת רבא למה אינו נגעל ע"י הבישול של כל יום ויום, וע"ע מקדש דוד לא' ב'

מ"ט דרבי טרפון, בפשטות הקושיא על דין מריקה ושטיפה למה יכול לעשותו רק לאחר הרגל, אמנם לדעת הרמב"ם מעה"ק ח' יד' דדין מו"ש הוא מיד, ביאר הגר"ז שם שהקושיא היא איך יכול לבשל הרי יש כאן איסור נותר, ובתי' הגמ' עי' פיה"מ לרמב"ם.

כל יום ויום נעשה גיעול לחבירו, ובגדרי הגעלה זו עי' תוס' לעיל צו. ד"ה ואם, ועי' רשב"א וריטב"א ע"ז עו. דאינה הגעלה גמורה, ועי' ב"י יו"ד צג' שהביא מהתוס' והרא"ש דפליגי, ועי' ש"ך נקוה"כ שם סק"ב שנחלק עליו, ועי' חו"ד שם ס"ק ב'.

ובדעת חכמים החולקים עי' תוס' הנ"ל, וע"ע חזו"א יו"ד כא' א', ובחי' מרן הגר"ז שם.

תוד"ה ממתין, הביא ב' דעות מתי עושה המריקה ושטיפה האם לאחר שנעשה נותר או קודם לכן, ועי' רעק"א, חי' מרן הגר"ז דלעיל, ואבן האזל שם ח' יב'. ומקדש דוד לא ג.

מריקה בחמין בפשוטו היינו הגעלה וכמו שמדמה הגמ' לגיעולי נכרים, אמנם עי' רמב"ם מעה"ח ח' יב' ומדבריו דקדק הרב"ז שם, שאינו הגעלה על האש, וטעם החילוק משום שהוי נטל"פ, ע"ע באבן האזל שם, ובחי' מרן הגר"ז ביאר על פי דרכו דלעיל, וע"ע מקדש דוד לא' א'.

אבל קדשים קלים טעונין, עי' רש"י ועי' חק נתן מה הנ"מ לדעת הרמב"ם דתמיד מריקה ושטיפה בסוף האכילה.

ע"ב

עד שיבלע בבשרה, עי' רש"י כאן ועה"ת ויקרא ו' כ' ובתוס' פסחים מה. ד"ה ר"ח, והנה שם כל הסוגיא נראה שהנידון מצד שבקדשים היתר מצטרף לאיסור, אמנם בראשונים שם הקשו דזה הכל כשנתערב האיסור בעין ולא רק כשנבלע הטעם, וכן הקשה הצאן קדשים על רש"י כאן למה לא פירש משום טעם כעיקר כמו שמפורש בסוגיא בחולין צט. ובגזיר לז; ועי' טהרת הקודש.

תוד"ה ייתי בתחילתו עי' קרן אורה, ומה שהקשו דכאן זה גזירת הכתוב, עי' צאן קדשים ברכת הזבח וחק נתן, וע"ע תוס' בעירובין ק. שבאופן שפשע אין העשה דוחה לית, ותי' השער המלך נדרים ג' ו' דשם האיסור חל קודם העשה, אבל כאן האיסור והעשה באים יחדיו, ועי' נודב"ו אבה"ע מהדו"ת קמא', ועולת שלמה כאן בתוס' מה שתירץ.

ועוד הקשה השאגת אריה צו' דכאן יכול לקיים העשה דאכילת קדשים בשאר הבשר שלא נבלע והוכיח מכאן דמצוות אכילה על כל הבשר ועי' מנחת חינוך קלד' ב', ושו"ת חת"ס או"ח קמ' מה שתמהו על דבריו.

אין עשה דוחה את לית שבמקדש, ובטעם הדבר עי' טורי אבן ר"ה כח; ומשך חכמה דברים לד' יב'.

תוד"ה ואחד, עי' חי' הגר"ז מה שהביא בבאור דבריהם, וע"ע תוס' פסחים פה. ד"ה כשהוא, ועי' אור חדש שם, וקוב"ש ריא'.

ובסוף התוס' שהקשו דמתי ששובר את העצם עדיין לא מקיים העשה דאכילה, עי' פסקי תוס' סט' דכשאי אפשר א"צ בעידיניה, עי' טו"א חגיגה ב; ורעק"א שו"ת א' רכב' ז', ועוד תי' על קושיא זו, עי' קרן אורה ושפ"א.

יקדש עשה הוא, וקשה למה האיסור הבלוע חמיר מהבעין, עי' מהר"ם שיק פסחים מד; ובשפת אמת, עי"ע שער המלך נדרים ג' ו' מה שנו"נ בדברי רב אשי.

אילימא מזרק וכו', עי' מרומי שדה איך ילפינן הכא שעה מדורות, ועי' שפת אמת מנחות פב; עי"ש כל הסוגיא, ועי' מצפה איתן לעיל סט. למה במדבר היו צריכים כלי שרת, ואי סכין כלי שרת עי' תורא"ש סוטה יד: ותוס' חולין ג, ולעיל מז. עי"ש מש"כ, ואיך הלימוד מהפסוק ויקח את המאכלת, עי' תוס' כאן ובחולין טז. עי"ש תפארת יעקב, ועי' שפ"א לעיל.

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'